

Webin suodatus kunnissa sai sananvapaustutkijat hereille

14.11.2001 11:59 — Reijo Holopainen

Kunnallistalouden kiristymisen ja verkon kuormituksen lisääntymisen myötä useat kunnat ovat ottaneet käyttöön estolistat, jotka rajoittavat internetin selaamista. Kaksi suodattamista välityspalvelimellaan harrastavaa savolaiskaupunkia kiinnostavat jo sananvapautta vaalivia tutkijoitakin.

Käyttökokeen perusteella proxy-palvelimille asetetut estot sivujen hakemiselle näyttävät epäjohdonmukaisilta ja myös palvelujen tarjoajia kohtaan epäoikeudenmukaisilta. Muutaman vuoden seurannalla voi nimetä paikkakunnat, jotka ovat suodattellullaan keränneet ärtyneitä kommentteja käyttäjiltä. Kaksi sisarkaupunkia Kuopio ja Siilinjärvi Pohjois-Savossa ovat päässeet esille internet-keskusteluryhmissä erikoisen innokkaina, mutta epäjohdonmukaisina suodattelijoina.

<IMG

SRC="/d2fi.nsf/pic/fot20011114115545jvii59171435/\$file/esto400x95.jpg" WIDTH=400 HEIGHT=95 HSPACE=3 VSPACE=0 ALIGN=left BORDER=0 ALT="Kuopion kaupunki: webinkayttoesto"> Kuopion kaupunki on tehokkaasti sulkenut kirjastoilta, virastoilta ja kouluilta useimpien poliittisten puolueiden keskustelufoorumit. Kuopiossa estot tehdään proxy-palvelimille url-merkkijonojen pohjalta. Sensori on kuitenkin jättänyt ainakin yhden poliittisen foorumin, Suomen Kristillisdemokraatit (ent. SKL) estolistan ulkopuolelle. Tämä on kaupungin atk-keskuksen mukaan epähuomiossa tapahtunut virhe.- Emme harjoita täällä vapaan keskustelun arviointia tai keskustelun karsintaa entisen itänaapurin tyyliin. Sitä on turha pelätä, kommentoi atk-suunnittelija Reijo Kontkanen Kuopion Atk-keskuksesta. Ei tarkoituksellista rajoitetta Kuopion erikoisuudet web-sivujen torppaamisessa ovat ajoittain nousseet esille myös julkisuudessa. Muutama vuosi sitten Kuopion Atk-keskus sulki "säästösyistä" duuni.net-yhteisöpalvelun keskustelusivut, mutta jätti uutistietokannan auki. Siis yksisuuntainen informaatio on ok?- Emme ole tarkoituksellisesti olleet rajoittamassa keskustelua. On tapahtunut joku väärinkäsitys, Kontkanen lisää. Suodatuksessa on muutakin erikoista:

vaikka Talentum Digital Media Oy:n duuni.net on suljettu kustannussyistä, sen juurivesa, pääosin duuni.netistä lähteneen käyttäjäkunnan samalle koodialustalle rakentama <http://njet.net> aukeaa yhä kaupungin työasemilla. Kuopiossa viime talvena vierailut helsinkiläinen ohjelmistosuunnittelija kirjoitti ilmiöstä njet.net -palvelussa. Kontkanen ja toinen atk-suunnittelija Kristiina Seppälä valikoivat suljettavat sivut, ja ne hyväksyy kaupungin atk-päällikkö Jouko Ikonen. Ikonen ei itse tarkista suljettuja sivustoja. - Käyn internetissä hyvin harvoin, mutta tietysti vastaan tehdyistä ratkaisuista. Tiettyjen periaatteiden mukaan näitä sivuja suljetaan, etteivät ne kuormita verkkoa ja aiheuta lisäkustannuksia, Ikonen toteaa. "Planeettaoikeudet" tiukilla Kuopiossa Kuopion atk-keskuksen erikoisuus on, että se pystyy "proxyamaan" jokaisen työaseman erikseen. Näin esimerkiksi alemmassa asemassa olevat viranhaltijat eivät omaa "planeettaoikeuksia", siis eivät pääse ulkomaanlinjoja pitkin lukemaan web-sivustoja. - Työasemakohtaisesti käyttöoikeuksia voidaan lisätä hallintokuntien johtajien esityksistä, ja siitä lisääntyneestä viestiliikenteestä laskutamme sitten kyseistä hallintokuntaa, Ikonen selvittää käytäntöä. Kuopion naapuri Siilinjärvi ei kursaile tunnustaa, että se on sulkenut kymmeniätuhansia sivuja viiden eri estolistan kautta. Palvelu on alihankintaa. - Sivustot, kuten porno, huumeet, piratismi ja hakkerointi eivät kuulu kunnan toimialaan, toteaa Siilinjärven atk-päällikkö Jukka Simola. Simola kuitenkin kieltää biologien Darwin-listalla esiintyneen tiedon, että kunta olisi sulkenut com-loppuiset url:it perusteella, että ne saattavat sisältää pornoa. - Tässä tapauksessa on väärä tieto, Simola kiistää. Se, mikseivät com-sivut kunnan työasemissa aukea, jäänee mysteerioksi. Sananvapaus pelissä? Sananvapaustarkkailijoiden mielestä Kuopion ja Siilinjärven sensuroimat nettiyhteydet eivät kuulu avoimeen tietoyhteiskuntaan. - Jokaisella on oikeus kommunikoida yksityisesti haluamallaan foorumilla; myös työpaikoilta, kouluista ja kirjastoista. Yhteiskunnan varoilla rakennettujen internet-yhteyksien omavaltainen rajoittaminen ja valvonta saattavat johtaa viranhaltijat vastuuseen, kommentoi EFFi:n puheenjohtaja Mikko Välimäki.

Välimäen mukaan äärimmilleen vietyinä kysymys voi olla sananvapauden rajoittamisesta ja jopa ihmisoikeusloukkauksista - EFFi tulee selvittämään asian ja ryhtyy tarvittaviin toimenpiteisiin, hän lisää. Electronic Frontier Finland ry (EFFi) on perustettu käyttäjien ja kansalaisten oikeuksien puolustamiseen internetissä. Yhdistys pyrkii vaikuttamaan muun muassa lainsäädäntöhankkeisiin sananvapaudesta ja tekijänoikeudesta Suomessa ja Euroopassa. EFFi ei kuitenkaan ole EFF:n osasto vaan itsenäinen suomalainen yhdistys, joka toimii omilla ehdoillaan.

<http://www.digitoday.fi/data/2001/11/14/webin-suodatus-kunnissa-sai-sananvapaustutkijat-hereille/20019529/66>